

Eindelijk weer een festivalzomer, maar niet zonder tegenslagen

De gecreëerde wereld

ILLUSTRATIE GETTY

Knaldrang mag in 2021 het woord van het jaar zijn geweest, ook dit jaar vliegt het om onze oren. Maar ondanks dat we deze coronavrije zomer onze agenda gretig vol plannen met festiviteiten, doet zich alweer een volgende crisis aan in **festivallandschap**: materiaal- en personeelstekort. Daarnaast moeten bezoekers diep in de buidel tasten voor tickets en munten nu organisatoren te maken hebben met enorme kostenstijgingen. Worden festivals straks voor de 'happy few'? En wat is het belang van dit culturele product? „Festivals zijn gecreëerde werelden waar mensen bij willen horen.“

“Achter de schermen wordt wel gewerkt aan scenario's die gaan over what if

Het was voor veel festivalorganisatoren en -liefhebbers even afzien, maar na twee 'stille' jaren is het festivalseizoen inmiddels weer een paar maanden losgebarsten. Elk weekend klinkt er op tientallen festivalweiden muziek; de doorgewinterde festivalganger had voor de zomer al tientallen kaartjes gescoord. Weer of geen weer; korte broek of poncho: de festivalzomer domineert het cultuur- en buitenleven. „Een festival draait voor veel mensen niet alleen om feestvieren, het is ook een manier om je identiteit te uiten en vorm te geven. Door onder meer op social media te delen welk evenement je bezoekt, laat je aan de buitenwereld zien wat je leuk en belangrijk vindt“, zegt Esther Hammelburg. Zij sprak bijna 400 bezoekers van Oerol, Serious Request en Pride Amsterdam over hun beleving van deze evenementen en de rol die social media hierbij speelt. Vorig jaar is ze gepromoveerd op het onderwerp 'Als je

niet via sociale media laat weten dat je ergens bent, dan ben je er maar half'. „Tijdens een festival omring je je met gelijkgestemden, die dezelfde muziek of het thema van het evenement belangrijk vinden. Dat verbindt en geeft bevestiging, iets waar we allemaal naar op zoek zijn“, vervolgt Hammelburg. Uit haar onderzoek bleek dat er geen live beleving is op festivals zonder social media. „Je wilt je avonturen delen met je volgers; de mensen thuis, die ene vriendin op de bank die niet mee kon.“ Volgens haar is er voor festivalorganisatoren dan ook winst te behalen wanneer zij social media integreren in hun fysieke evenement. „Bijvoorbeeld door de thuisblijvers mee te laten genieten via een livestream. We leven in een hybride wereld en kunnen via social media op veel verschillende plekken tegelijkertijd zijn.“ Het festivalseizoen mag dan inmiddels in volle gang zijn, het was voor veel organisatoren puzzelen om de juiste mensen en materialen te krijgen om het terrein te

bouwen, af te breken en de dag zelf tot een hoogtepunt te brengen. Volgens Willem Westermann van de Vereniging van Evenementenmakers (VVEM) raakte de evenementenindustrie 75 procent van haar mensen kwijt door de coronapandemie. Zij hebben zich omgeschoold of zijn elders gaan werken. De hele evenementenindustrie telt volgens hem 100.000 banen, wat neerkomt op 70.000 fte. Festivals hebben hierin een aandeel van dertig procent. „Sinds februari zijn we druk bezig met het werven van personeelsleden. Vrijwel overal lukt het inmiddels om de projecten weer gevuld te krijgen en daarmee festivals te draaien“, vertelt Westermann.

Leveringsproblemen

Toch was het onlangs voor evenementenorganisator Michael van der Lee even spannend tijdens de opbouw van zijn 18hrs Festival in Zaandam. Vanwege leveringsproblemen leek er vertraging op te lopen. „Het was een hele zoektocht

naar een layher-systeem waar je podia mee bouwt. Zonder layher kan het geluid, licht en decoratie niet worden bevestigd. Toen we er eenmaal een gevonden dachten te hebben, zei een leverancier weer *last minute* af. Met aardig wat externe hulp is het uiteindelijk gelukt en konden we verder met de opbouw, maar ik heb heel wat kopzorgen gehad“, vertelt Van der Lee, die naast leveringsproblemen ook tegen het tekort aan beveiligers opliep. Ook Bart Geleijnse, medeorganisator van het Haarlemse Veerplas Festival spreekt van leveringsproblemen. „Het was afgelopen juni een hele puzzel om hekken te vinden voor op het festivalterrein. Toen dit eenmaal was gelukt, was de volgende zoektocht een chauffeur om ze af te leveren.“ Nederland telt volgens de VVEM inmiddels 850 grote muziekfestivals. In 2019 gaven bezoekers, op festivals met meer dan 3000 bezoekers, 757.109.752 euro uit. De titel voor het langstlopende elektronische muziekfestival in ons land gaat naar Mysteryland, wat in 1993 neerstreek op het Midland Circuit in Lelystad. Inmiddels trekt het driedaagse festival met zo'n 300 artiesten jaarlijks meer dan 100.000 bezoekers uit meer dan 100 landen naar het Floriadeterrein in Hoofddorp. Het festival representeert alle genres binnen het spectrum van elektronische muziek; van house, techno, trance, EDM, hardstyle en hardcore tot latin, pop, r&b, hiphop en afrobeats.

„Festivals waren vroeger voor de shagrokende, Oor-lezende rockers. 'Onze' muziek kwam pas tot zijn recht in het holst van de nacht. Dat is allemaal vervaagd. Iedereen staat nu overdag twaalf uur lang Instagramwaardig te 'dansen' op techno in de zon, terwijl je normaal gesproken lekker op een kleedje zou liggen“, vindt Frank (47) uit Bloemen-

“Het laatste dat wij willen is hoogdrempelig worden

daal, die het festivallandschap, met een wildgroei aan kleine en grote festivals, heeft zien veranderen. Fervent festivalbezoeker Sanne (42) uit Purmerend herkent zich wel in deze uitspraak. „Energies had je vroeger niet zoveel verschillende soorten festivals, daarnaast was het publiek minder divers. Tegenwoordig zijn festivals gecreëerde werelden waar mensen bij willen horen. Ze trekken mensen uit alle hoeken van de samenleving. De muziek en de bele-

ving verbindt, al vond ik het vroeger minder individualistisch. Het publiek is tegenwoordig iets meer met zichzelf of het mobieltje bezig.“ Volgens muziekwetenschapper Vincent Meelberg is muziek van oudsher een sociaal fenomeen, dat werd gebruikt om gemeenschappen te vormen en sociale identiteiten te bevestigen. „In onze hedendaagse muziekcultuur heeft muziek die functie voor een groot deel verloren. Het luisteren naar muziek is veel meer een individuele activiteit geworden. Op festivals kunnen we deze sociale functie van muziek herbeleven, door een paar dagen letterlijk in een andere wereld te stappen en samen met anderen van muziek te genieten“, stelt Meelberg. „Zeker voor jongere mensen is dit belangrijk, omdat dit kan bijdragen aan de vorming van hun sociale identiteit(en).“ Het ontsnappen aan de regels van de maatschappij is volgens cultuurhistoricus Floris Meens iets van alle tijden én leeftijden. Terugkerende rituele vieringen worden volgens hem al sinds de oudheid gecreëerd. „Hierdoor wordt het dagelijks leven van mensen doorbroken en gelden er andere regels. Zo organiserden de Grieken Dionysia, het jaarlijkse zesdaagse theaterfestival ter ere van de god Dionysos. Maar ook het in de middeleeuwen ontstane carnaval is een voorbeeld, waarbij maatschappelijke verhoudingen even worden omgekeerd.“ De 49-jarige Fiona uit Amsterdam beaamt

dit. „Wat kermissen zijn voor dorpen, zijn festivals voor Amsterdam. Het is een soort traditie geworden in onze stad, waarbij je elkaar op een laagdrempelige manier een of meerdere keren per jaar opzoekt en waar alles is toegestaan.“

Hoge kosten

Maar dat laagdrempelige karakter van festivals lijkt te verdwijnen nu organisatoren kampen met hoge kosten en dit (voor een deel) tot soms grote ongenoege van de bezoekers doorberekenen. Zo is de Bierprijs volgens Festival Fans met dertien procent gestegen ten opzichte van 2019. Een biertje van 0,25 cl komt nu gemiddeld neer op 3,33 euro. Deze prijs zou op sommige Amsterdamse festivals zelfs hoger liggen: 3,75 euro. Reporters van het blog hebben dit seizoen zo'n 25 grote festivals bezocht om de prijs van muntjes te onderzoeken. Deze prijsstijging heeft verschillende redenen. Organisaties hebben de afgelopen twee jaar niks kunnen organiseren en moeten dit, ondanks de overheidssteun, terugverdienen. Ook de oorlog, energiestijging, inflatie en materiaaltekort dragen daaraan bij. Daarnaast zijn festivalorganisaties afhankelijk van de prijs van brouwerijen, die op hun beurt weer oplopende kosten hebben voor

→ Lees verder op volgende pagina

ILLUSTRATIE GETTY

→ Vervolg van vorige pagina

grondstoffen en transport. Dat bezoekers klagen over de gestegen prijzen herkent ook Geleijnse van Veerplas Festival. Toch vindt hij dat het vingertje niet alleen naar festivals moet worden gewen. „Ook op een terras betaal je meer voor een vaasje. Het leven is duurder geworden.”

Onbetaalbaar

Feestbeest Christina (47) uit Haarlem doet om die reden even pas op de plaats en bezoekt deze zomer minder feesten. „Ik ben sowieso geen festivalliefhebber, het is mij veel te druk op het terrein. Ik ga liever naar clubs of kleinschalige feestjes, maar de prijzen rijzen de pan uit. Zo moest ik onlangs twintig euro betalen om mijn auto te parkeren voor het festivalterrein, ongelooflijk. Ik heb alles al meegemaakt in mijn leven en geef mijn geld nu liever uit aan andere zaken.” Voor de 24-jarige Roan ligt dat net even anders. Hij is tijdens de coronapandemie van Hoorn naar Amsterdam verhuisd en kan na twee coronajaren, die hij voornamelijk binnen doorbracht in zijn kleine studio op de NDSM-werf, eindelijk de slingers ophangen maar inmiddels zijn festivals met zijn studenteninkomen niet meer te betalen.

„Muntjes waren voor corona al duurder geworden, maar de prijzen zijn nu wel heel hoog. Vooral grote festivals zijn onbetaalbaar. Meerdaagse festivals sla ik sowieso over. Ik heb tijdens de coronapandemie wat geld kunnen sparen, maar ik ben inmiddels alweer door mijn buffer heen”, vertelt Roan, die door de verscheidenheid aan festivals soms keuzestress ervaart. „Ik probeer nu op zoek te gaan naar alternatieven, bijvoorbeeld door kaartjes te winnen via een app. Mijn vrienden krijg ik helaas ook steeds lastiger mee, omdat niet iedereen het geld ervoor heeft.”

Luxeproduct

Dat festivalorganisatoren dit jaar noodzaak zijn om de stijgende kosten deels te verhalen op de bezoekers, constateert ook de Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPF). Maar die bezoekers hebben op hun beurt ook weer met kostenstijgingen te maken

door de forse inflatie, waardoor ze minder te besteden hebben. Zorgen de oplopende prijzen ervoor dat het consumeren van cultuur op festivals straks een luxeproduct wordt? Berend Schans, VNPF-directeur, denkt van niet. „Op dit moment is er wel sprake van allerlei autonome kostenstijgingen, die gedekt moeten worden door de opbrengst van kaartverkoop en de verkoop van eten en drinken. De prijzen stijgen, maar organisatoren houden de gevoeligheid van een prijsverandering altijd goed in de gaten. Daarbij was het bezoeken van festivals al niet per se goedkoop”, zegt Schans. „We zien dat jongeren, die misschien wat minder kapitaalcrachtig zijn, graag bereid zijn om hiervoor te sparen. Het is wel iets dat we als sector goed in de gaten houden, het laatste dat wij willen is dat we hoogdrempelig worden.”

Nieuwe coronamaatregelen

Schans ziet onder meer door de prijsstijging dat bezoekers wat langer wachten met het kopen van een ticket, waardoor sommige festivals, in tegenstelling tot voor corona, niet allemaal uitverkoop. Er is momenteel echt veel te doen. We willen van alles inhalen, waaronder bruiloften en stedentrips, waardoor sommige evenementen niet helemaal uitverkoop. Maar bij de grote namen en bekende titels met een trouwe fanbase is dit vaak niet het geval. Zo zegt een woordvoerder van ID&T Group, de organisatie achter festivals als Mysteryland, Milkshake en Amsterdam Open Air, geen flinke verschillen te zien ten opzichte van voorgaande edities. „Voor Milkshake, Defqon.1 Weekend Festival en Decibel Outdoor zijn dit jaar zelfs een recordaantal tickets verkocht.” Of de branche in de winter rekening moet houden met nieuwe coronamaatregelen? „We hopen het niet, maar er wordt achter de schermen in samenwerking met de overheid wel gewerkt aan scenario's die gaan over *what if*”, besluit Schans. „Ook Fieldlab Evenementen is bezig zijn onderzoeksresultaten te verrijken, zodat nog duidelijker wordt onder wat voor omstandigheden er op een veilige manier publiek ontvangen kan worden.”

Jiska Kroon

Deze festivals kun je de komende periode bezoeken in de regio

La Rêve Festival

Nieuw dit jaar is La Rêve Festival op Bronze Beach in Bloemendaal. Het Amsterdamse dancefestival zou vorig jaar voor het eerst plaatsvinden op Bronze Beach, maar werd vanwege corona verplaatst naar dit jaar. Verschillende artiesten draaien op zaterdag 30 juli van 17 uur tot middernacht melodieuze techno. Het festival is uitverkocht. De line-up en extra tickets zijn binnenkort beschikbaar via la-reve.nl

Dance Valley

Festival Dance Valley laat al sinds 1995 allerlei genres in de elektronische muziek klinken in de Velsen Vallei in Spaarwoude. Op 13 augustus vindt de 26e editie plaats met artiesten als Dimitri Vegas & Like Mike, Nicky Romero, Paul van Dyk, Benny Rodrigues, Dubfire, Headhunterz, Funkerman, La Fuente, Wildstylez en De Sluwe Vos. Er zijn nog tickets beschikbaar via dancevalley.com

Wooferland

Liefhebbers van house classics kunnen hun muzikale hart ophalen op Wooferland. Op 27 augustus klinkt er house en dance classics van '88 tot halverwege de jaren '90 op de Houtrak Spaarwoude van 12 tot 23 uur, gedraaid door artiesten als Alexander Koning, Remy Unger, Gizmo, Jean en Marco V. Wooferland begon ooit als een klein gratis feest voor het hele gezin, maar is sinds 2009 toegankelijk voor 18-plus. Door het kleinschalig karakter behoudt het festival haar 'knusheid' en spreekt het vooral een oudere doelgroep aan die nog altijd 'die goede oude tijd' koestert. Maar ook de jongere generatie laat zich volgens de organisatie inspireren door deze muziek. Tickets zijn te koop via wooferland.com/nl/

LatinVillage

Op 20 en 21 augustus is recreatiegebied Spaarwoude van 13 tot 23 uur het decor voor LatinVillage. Verschillende artiesten als Abstract, Gizmo, Ruben Vitalis en Steve Andreas draaien latin, urban, eclectic en housemuziek op verschillende podia. Tickets zijn verkrijgbaar via latinvillage.nl

Dutch Valley

Dezelfde organisatie én terrein als Dance Valley, met als verschil dat er louter Nederlandse artiesten staan geprogrammeerd: dat is Dutch Valley. Op 14 augustus, de dag na Dance Valley, vindt Dutch Valley plaats. Verwacht optredens van artiesten als Anouk, Tino Martin, Jan Smit, Wolter Kroes, Josylvio, Saaff en Mental Theo. Zeven podia worden gevuld met pop, rock, hiphop, après ski, Nederlandstalige muziek, dance, disco en soul. Er zijn nog tickets beschikbaar via dutchvalleyfestival.nl

ILLUSTRATIE GETTY

Ook op de agenda

Milkshake Festival

Datum: 30 en 31 juli

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Westerpark, Amsterdam

Tickets: milkshakefestival.com

Dekmantel Festival

Datum: 3 t/m 7 augustus

Tijd: 13-23 uur

Locatie: Amsterdamse Bos, Amstelveen

Tickets: dekmantelfestival.com

Wet 'n Wild Beachfestival

Datum: 6 augustus

Tijd: 14-23.59 uur

Locatie: Zegerplas, Alphen aan den Rijn

Tickets: wetrwildbeachfestival.nl

Loveland Festival

Datum: 13 en 14 augustus

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Sloterpark, Amsterdam

Tickets: loveland.nl

Zandstock Festival

Datum: 12 t/m 14 augustus

Tijd: 19-23.59 uur

Locatie: Koning Willem II weg 4, t Zand

Tickets: zandstock.nl

Strafwerk Festival

Datum: 20 augustus

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Havenpark, Amsterdam

Tickets: bit.ly/SWF2022-tickets

Into The Great Wide Open

Datum: 1 t/m 4 september

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Kampweg, Vlieland

Tickets: intothegreatwideopen.nl

Sounds Like Trouble

Datum: 4 september

Tijd: 13-23 uur

Locatie: Tuinen van West, Amsterdam

Tickets: soundsliketrouble.nl

Elrow Town Holland

Datum: 3 september

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Geestmerambacht, Noord-Scharwoude

Tickets: elrowtown.com/en/holland

Reggae Lake Festival

Datum: 20 en 21 augustus

Tijd: 13-23 uur

Locatie: Gaasperpark, Amsterdam

Tickets: reggaealake.nl

Valtifest

Datum: 3 september

Tijd: 13-23 uur

Locatie: Kaap Oost, Amsterdam

Tickets: tibbaa.com/order/ifiiskbine

ZeeZout Festival

Datum: 3 september

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Tuinen van West, Amsterdam

Tickets: eventix.shop/ekunanz8

Snertpop

Datum: 10 september

Tijd: 14.30-23.59 uur

Locatie: Buurt, Midwoud

Tickets: snertpop.nl

Parels van de Stad Festival

Datum: 10 en 11 september

Tijd: 12-23 uur

Locatie: Riekerhaven, Amsterdam

Tickets: parelsvandestad.nl

Eilân Festival

Datum: 15 t/m 18 september

Tijd: 15-23 uur

Locatie: Hee, Terschelling

Tickets: eilan.nl